

Internkontroll boutredning – ekonomiskt bistånd

Redovisning av genomförd internkontroll av boutredningar
med fokus på ekonomiskt bistånd

December 2010

Inledning

Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm har en gemensam boutredning vilken handläggs av Norrmalms stadsdelsförvaltning och som regleras genom en överenskommelse mellan de tre stadsdelarna; Överenskommelse om samordnad handläggning av försörjningsstöd och arbetsmarknadsåtgärder på Östermalms stadsdelsförvaltning samt specialistfunktioner på Norrmalms stadsdelsförvaltning under 2010. Se bilaga 2.

Boutredning

Två boutredare handlägger dödsbon där det inte finns större tillgångar än att de räcker till begravning och andra utgifter i samband med dödsfallet. I vissa av dessa dödsbon saknas tillräckliga medel till begravning och dödsboet ansöker då om ekonomiskt bistånd - helt eller delvis - till begravningskostnaderna. Det är dessa ärenden som granskats vid denna internkontroll. Boutredaren handlägger även dödsbon där det inte är klarlagt om det finns dödsbodelägare (- dödsbon som i många fall kan ha goda tillgångar). Boutredaren förvaltar dessa dödsbon interimistiskt till dess boet kan överlämnas till dödsbodelägare eller Allmänna arvsfonden.

Boutredningen utgår ifrån bestämmelserna i ärvdabalken. En särskild **dödsboakt** upprättas i Paraplysystemet. En (vit) pappersakt upprättas också. Pappersakten innehåller original samt papperskopior av journalanteckningarna i Paraplyet.

Under 2010 har boutredarna hittills handlagt 175 ärenden och av dem har 149 lett till en dödsboanmälan, övriga 26 ärenden har lett till bouppteckning.

Ekonomiskt bistånd

Ekonomiskt bistånd kan beviljas om dödsboet saknar tillgångar. Enligt stadens riktlinjer är denna:

- 10 600 kronor ca. till begravningskostnader (= ett kvarts basbelopp)
- 2 900 kronor ca. till annons i tidning
- 6 200 kronor ca. till begravningssten

Noteras kan att det i stadens norm inte ingår balsamering och att inget bidrag beviljas för förtäring i samband med begravningen. Socialstyrelsens riktlinjer, vilka är betydligt mer generösa, medger att kostnaden kan vara upp till ett halvt basbelopp (21 200 kronor).

En utredning om ekonomiskt bistånd sker enligt socialtjänstlagen och journalförs i socialtjänstdelen av Paraplyet. En (blå) pappersakt (**personakt**) upprättas och innehåller original samt journalkopior i pappersform från paraplyet. Ekonomiskt bistånd anmäls i social delegation.

38 ärenden har (till den 22/12) avsett ekonomiskt bistånd (att jämföra med 2009 då det var 34 ärenden).

År 2010 fördelar sig de dödsboärenden som ledde till ekonomiskt bistånd på det tre stadsdelarna enligt nedan:

- Kungsholmen - 18 ärenden
- Norrmalm - 12 ärenden
- Östermalm – 8 ärenden

Metod

Inventering av akter genomfördes den 16 samt 21 december. 15 personakter (blå) - 5 från vardera förvaltningen - har granskats. Fokus har, som nämnts varit på handläggningen av ekonomiskt bistånd, men även sex dödsboakter (vit) har granskats. Samtal har förts med boutredare Kerstin Åkerman.

Uppföljningen har genomförts av:

Eva Svedman, Östermalms stadsdelsförvaltning
Matilda Ekström Sundberg, Kungsholmens stadsdelsförvaltning
Mikael Josephson, Norrmalms stadsdelsförvaltning

Följande har granskats i de blå **personakterna**:

Ansökan

Har ansökan om ekonomiskt bistånd inkommit från dödsbodelägare?

Är ansökan underskriven?

Är ansökan ankomststämplad?

Dokumentation

Är journalanteckningar korrekta, väsentliga och ändamålsenliga?

Finns kopia på fakturor från begravningsbyrå och andra kostnader till vilka medel beviljats?

Ekonomiskt bistånd

Finns beslut om ekonomiskt bistånd?

Är det ekonomiska biståndet beviljat utifrån stadens riktlinjer?

Är besvärshänvisning lämnad? (Information om att beslutet går att överklaga).

Följande har granskats i de vita **dödsboakterna**:

- Finns journalanteckningar som är korrekta, väsentliga och ändamålsenliga?
- Finns beslut om dödsboanmälan?
- Finns kopia på dödsboanmälan?
- Finns kopia av faktura på begravningskostnader?

Resultat av granskningen

Resultat av granskning av 15 av de blå **personakterna**:

Ansökan

Ansökan om ekonomiskt bistånd har inkommit från dödsbodelägare i 14 av 15 akter - en akt saknar alltså ansökan. Av 14 ansökningar är 13 undertecknade.

4 av 14 ansökningar saknar ankomststämpel.

Dokumentation

Journalanteckningarna är korrekta, väsentliga och ändamålsenliga i samtliga av de granskade akterna. Kopior på fakturor från begravningsbyrå och fakturor för andra kostnader till vilka medel beviljats finns i samtliga granskade akter. För att få en fullständig bild av grund till att ekonomiskt bistånd utbetalats, behövs i vissa fall även underlag som enbart funnits i dödsboakten. De båda akterna ska kunna läsas och förstås helt oberoende av varandra.

Ekonomiskt bistånd

Beslut om ekonomiskt bistånd finns i samtliga granskade akter.

Det ekonomiska biståndet är i samtliga fall beviljat utifrån stadens riktlinjer.

Det framgår inte klart i pappersakterna att information lämnats om att beslutet går att överklaga (i de fall när inte hela begravningskostnaden beviljats och dödsboet saknat medel till att täcka resterande del).

Resultat av granskning av 6 av de vita **dödsboakterna**:

I samtliga granskade akter finns journalanteckningar som är korrekta, väsentliga och ändamålsenliga. Likaså finns alltid beslut om dödsboanmälan (kopia ur paraplyet) och kopia av själva dödsboanmälan. I akterna fanns kopior på fakturor i samband med kostnaderna för begravningen till vilka medel beviljats. Av dödsboakten bör alltid framgå att en personakt upprättats, något som i de flesta fall också framgår tydligt.

Bedömning och kommentarer

Journalanteckningarna är korrekta, väsentliga och ändamålsenliga och akterna är i huvudsak välordnade. Det ekonomiska biståndet är i samtliga fall beviljat utifrån stadens riktlinjer.

Dödsboakten (vit) och personakten (blå) är två helt fristående akter, vilka speglar utredningar som utgår ifrån olika lagar, Ärvdabalken respektive Socialtjänstlagen. Vid uppföljningen har det i några fall visat sig att personakten inte haft tillräckliga underlag för att ge hela bilden av dödsbotes ekonomi. Först när dödsboakten granskats har den ekonomiska bilden blivit fullständig. De båda akterna ska dock kunna läsas och förstås helt oberoende av varandra. Alla underlag, vilka ligger till grund för ett beslut om ekonomiskt bistånd ska ingå i personakten.

Blanketten ”underlag för dödsboanmälan” är en blankett där dödsbodelägaren fyllt i uppgifter om den avlidne samt dennes tillgångar. Då blanketten utgör ett underlag i dödsboakten och kan rymma information utöver sådan som är väsentlig för det ekonomiska biståndet, kan det vara olämpligt att denna även tillförs personakten. I stället kan boets tillgångar (utöver kontoutdrag), exempelvis lösöre av visst värde, kontanter samt värdepapper redovisas i ansökan om ekonomiskt bistånd.

Information om att beslutet går att överklaga (besvärshänvisning) lämnas alltid i de fall när inte hela begravningskostnaden beviljats, men det är inte noterat i journalen att sådan bifogats ett beslut.

Enstaka akter innehåller så mycket material att en sortering av de olika underlagen i mappar kan behövs för att tydliggöra innehållet.

Språkbruk: I stället för uttrycket ”ställer av en akt” föreslås att benämningen ”avslutar en akt” användas. I stället för ”våra riktlinjer” bör benämningen ”stadens riktlinjer” användas.

Förbättringsområden

- Samtliga handlingar i (vit) dödsboakt som utgör ekonomiska underlag för beslut om ekonomiskt bistånd kopieras och tillförs den (blå) personakten, alternativt att ansökan om ekonomiskt bistånd även innehåller en redovisning av lösöre av värde, kontanter samt värdepapper.
- Samtliga ansökningar om ekonomiskt bistånd ska vara undertecknade och ankomststämplade.
- Det bör noteras i journalen att besvärshänvisning lämnats i samband med avslagsbeslut.
- I mer omfattande akter kan sortering av de olika underlagen i mappar behövas för att tydliggöra innehållet.

Det har framgått att dödsbohanteringen samt det ekonomiska biståndet i samband med begravning kan se något olika ut beroende på vilken stadsdelsförvaltning ärendet tillhör. Detta kan bland annat bero på att stadens norm skiljer sig markant från Socialstyrelsens rekommendationer. En stadsövergripande uppföljning av denna verksamhet kan därför vara av intresse.
